

Projekt

z dnia 17 czerwca 2021 r.
Zatwierdzony przez radcę prawnego Daniełę
Tomczak

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA PODKOWA LEŚNA**

z dnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Podkowie Leśnej na lata 2021 – 2025**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038), art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 poz. 218 i 956), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 803) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021- 2025 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Podkowa Leśna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do uchwały Nr.....
Rady Miasta Podkowa Leśna
z dnia.....

**Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie
w Podkowie Leśnej
na lata 2021 – 2025**

Podkowa Leśna 2021

Spis treści

I Wstęp	4
II Zjawisko przemocy w rodzinie	6
III Diagnoza sytuacji w Podkowie Leśnej w aspekcie problemów występowania przemocy w rodzinie	7
3.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji	9
3.2. Analiza SWOT.....	12
IV. Założenia oraz cele i zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	13
4.1. Założenia Programu.....	13
4.2. Cele Programu	14
4.2.1. Cel główny programu	14
4.2.2. Cele szczegółowe programu.....	14
V. Realizatorzy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	18
VI. Adresaci Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	18
VII Źródła finansowania programu	18
VIII Zasady monitorowania programu oraz weryfikowania jego założeń.....	19
IX Oczekiwane efekty programu.....	19

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 poz.41)
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 poz. 1876 ze zm.);
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 M.P. Poz. 445;

I Wstęp

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załążek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna, swym członkom, gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, system norm i wartości. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie mające na celu przerwanie przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc

osobom doznającym przemocy. Powodzenie podejmowanych działań w dużej mierze zależy od współdziałania lokalnej społeczności oraz instytucji i organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Podkowie Leśnej na lata 2021-2025 przedstawia strategię działania obejmującą pomoc rodzinom doznającym przemocy, w celu zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie, a także jego skutków w wymiarze indywidualnym oraz społecznym. Wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Podkowie Leśnej. Stanowi rozwinięcie i kontynuację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Podkowie Leśnej na lata 2016-2020.

Gminny Program wpisuje się w regionalne i krajowe dokumenty strategiczne realizując ich cele. Działania Programowe są również tożsame z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025. Program ten także zakłada w swoich celach m.in. promowanie i kształtowanie postaw alternatywnych wobec przemocy w rodzinie poprzez wspieranie i realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz zwiększenie dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez różne konsultacje ze specjalistami. Kolejnym dokumentem strategicznym jest Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, którego celami szczegółowymi jest między innymi zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Cele te mają być realizowane poprzez działania kierunkowe mające na celu m.in. podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, poprzez promowanie działań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa specjalistycznego. W Programie dokonano diagnozy zjawiska na terenie Miasta Podkowa Leśna, w odpowiedzi sprecyzowano założenia, cele i zamieszczono harmonogram. Wskazano kierunki działań, realizatorów oraz możliwe źródła finansowania. W Programie opisano też przewidywane procedury monitorowania i ewaluacji programu oraz zasady sprawozdawczości.

Program przeciwdziałania przemocy dla Miasta Podkowa Leśna ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021–2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II Zjawisko przemocy w rodzinie

Art. 2 ust. 2 znowelizowanej w 2010 roku Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Na przemoc w rodzinie składa się, więc wiele rodzajów przemocy: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, czy zaniedbanie. Występuje ona zarówno w rodzinach z dysfunkcjami, ale także w rodzinach uważanych za „normalne”. Przemoc w rodzinie zwykle powtarza się według określonego schematu, w którym wyróżniamy następujące fazy:

- narastania napięcia, w której zaczyna pojawiać się agresja,
- ostrej przemocy, w której następuje wybuch agresji,
- miodowego miesiąca, kiedy sprawca przeprosza i obiecuje poprawę.

Z reguły w fazie ostrej przemocy lub zaraz po niej ofiary poszukują pomocy: wzywana jest Policja, ofiara ucieka z domu. Bardzo często w fazie miodowego miesiąca osoby doznające przemocy wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy, mając pozorne poczucie odzyskiwania kontroli nad sytuacją. To „wycofywanie”, podobnie jak fakt dalszego pozostawania w związku ze sprawcą, specjaliści, tłumaczą syndromem wyuczonej bezradności lub do syndromem stresu pourazowego. Syndrom wyuczonej bezradności, w przypadku ofiar przemocy, oznacza poddanie się i rezygnację z aktywności, które ofiara podejmowała w celu poprawy sytuacji, a które okazały się nieskuteczne. Nabiera wówczas przekonania, że nie może nic zrobić, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo rezygnuje, więc z kolejnych prób zmiany sytuacji. Nie oznacza to jednak, że ofiary przemocy nie podejmują wielu doraźnych działań, których celem jest poprawa sytuacji rodziny, np. rozmowa ze sprawcą, unikanie ataku poprzez wyjście z domu, ukrywanie się lub ucieczkę już w trakcie ataku. Podejmują również działania polegające na poszukiwaniu pomocy na zewnątrz, rozmawiają na temat doznawanej przemocy z krewnymi, znajomymi, sąsiadami, kontaktując się z Policją i organizacjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy. Zdarza się również, że reakcją ofiary jest odwzajemnienie przemocy. W skrajnych przypadkach zabicie sprawcy, który przez wiele lat stosował przemoc. Analizując sytuację ofiary, należy wziąć pod uwagę, że ma ona nadzieję na zmianę zachowania sprawcy. Ponadto często wstydzi się swojej sytuacji, jest zależna ekonomicznie od sprawcy lub zostaje z nim „ze względu na dzieci”. Często uważa, że przemoc jest jej prywatnym problemem,

a środowisko zewnętrzne (rodzina, znajomi, instytucje) swoim zachowaniem mogą utwierdzać o braku możliwości otrzymania wsparcia i ochrony.

Podczas, gdy zachowania ofiary mogą wydawać się irracjonalne, sprawca w sposób bardzo logiczny potrafi tłumaczyć swoje zachowanie, jako akt słusznego ukarania ofiary. Jednocześnie kwestionuje swoją odpowiedzialność. Nie przyznaje również, że takie zachowanie jest aktem agresji oraz mechanizmem sprawowania władzy i kontroli, narzędziem całkowitego podporządkowania ofiary woli sprawcy. Kobiety, dzieci oraz osoby starsze, które najczęściej padają ofiarami przemocy w rodzinie, ciągle jeszcze uznawane są za własność, zaś mężowie i rodzice, dorosłe dzieci – za osoby mogące dyscyplinować innych członków rodziny. W szeregu opracowań odnoszących się do przyczyn i źródeł przemocy w rodzinie podkreśla się, że to akceptacja dla hierarchicznej struktury społeczeństwa powoduje, że w ramach tej struktury funkcjonują osoby, które wierzą, że mają prawo stosować przemoc wobec pozostałych członków swojej rodziny.

Przemoc w rodzinie jest trudna do zdiagnozowania. To problem przez wiele lat ukrywany. Jednak szkodliwość jest tak determinująca dla jednostki, czy też całej rodziny, że wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego.

III Diagnoza sytuacji w Podkowie Leśnej w aspekcie problemów występowania przemocy w rodzinie

Z przeprowadzonych w Polsce badań w 2019 r. przez CBOS: „Przemoc i konflikty w domu. Komunikat z badań” wynika, że:

- 22% społeczeństwa zna osobiście lub z widzenia kobiety bite przez mężów/partnerów, przy czym jeśli chodzi o perspektywę kobiet, to one częściej niż mężczyźni dostrzegają w swoim otoczeniu kobiety doświadczające przemocy ze strony swoich partnerów– deklaruje to co czwarta kobieta(25%),
- 10% badanych, którzy kiedykolwiek byli w stałym związku twierdzi, iż przynajmniej raz zostało uderzonych przez współmałżonka/partnera podczas kłótni; przy czym 5% tych osób co najmniej kilkakrotnie padła ofiarą agresji, kobiety częściej deklarują, że były bite przez partnerów niż mężczyźni (12% wobec 8%), częściej też przyznają, że taka sytuacja miała miejsce wielokrotnie (6% wobec 1%),
- z analiz zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że częściej do bycia ofiarami przemocy przyznają się badani gorzej oceniający warunki materialne swoich gospodarstw

domowych, słabiej wykształceni, osoby w wieku 25–34 lat, obecnie rozwiedzione bądź w separacji oraz mieszkańcy miast liczących od 20 do 100 tys. mieszkańców

- co dwunasty dorosły (8%) przyznaje, że zdarzyło mu się być sprawcą przemocy domowej, przy czym przy czym najczęściej zaznaczano, że były to zdarzenia jednorazowe,

- kobiety częściej niż mężczyźni przyznają, że podczas kłótni uderzyły partnera (12% wobec 5%), choć ze statystyk policyjnych wynika, że liczba kobiet– ofiar przemocy jest wielokrotnie większa niż mężczyzn,

- stosowanie przemocy wobec swoich partnerów/partnerek częściej deklarują badani znajdujący się w trudniejszej sytuacji materialnej, ankietowani z wykształceniem podstawowym, mieszkańcy miast od 20 do 100 tys. mieszkańców, badani w wieku 45–54 lat, a biorąc pod uwagę stan cywilny –są to najczęściej osoby rozwiedzione bądź w separacji

– wizerunek sprawcy i ofiary nie jest klarowny; ponad połowa badanych uderzonych przez partnera (56%) deklaruje, że również używała przemocy.

Ponad to badania te ukazują, iż:

- 13% badanych pozostających w stałym związku doświadcza agresji werbalnej, wyzwisk, krzyków,

- 9% osób jest narażonych na kpiny, poniżanie,

- 8% osób żyjących w stałych związkach ma ograniczony kontakt z innymi ludźmi przez partnera/partnerkę

- 6% osób doświadcza ze strony partnera gróźb, szantażu,

- 6% badanych twierdzi, że czasem są popychane, szarpane,

- 2% badanych zadeklarowało, że jest ofiarą przemocy seksualnej w związku.

W Polsce najczęściej popełnianym przestępstwem jest znęcanie się nad członkiem rodziny – art. 207k.k. Pod względem zgłaszanych przestępstw organom ścigania znajduje się ono na trzecim miejscu. Należy jednakże zaznaczyć, iż przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do badania, ze względu na fakt, że dotyczy najbardziej intymnej sfery życia człowieka. Jak podaje CBOS, szacowanie skali przemocy domowej obarczone jest dużym błędem ze względu na społeczne ograniczenia w ujawnianiu tego rodzaju problemów. Ofiary przemocy nie zawsze chcą zdradzać sprawy, które uznają za wstydlive, uważają, że „nie należy publicznie prać brudów”, itp. W konsekwencji większość przypadków przemocy nadejmi nie jest ujawniana. Zjawisko to przez wiele lat było marginalizowane, a podejmowane działania miały jedynie na

celu odizolowanie ofiary od sprawcy. Istnieje zatem potrzeba podejmowania kompleksowych działań skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie, jak również osób stosujących przemoc.

Statystyki Komendy Głównej Policji wykazują systematyczny, coroczny spadek w zakresie liczby osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą. Domniemywać należy, że jest to wynikiem stopniowego wzrostu świadomości społecznej, jak również następowania adekwatnych do sytuacji sposobów reakcji w przypadku ujawnienia przemocy w rodzinie. Z kolei spadek wartości w tym zakresie o 7,52 % w 2020r. w stosunku do 2017 r. oraz o 2,9% w stosunku do lat 2018-2019 wynika również z sytuacji pandemii koronawirusa SARS-Cov-2 i miesięcy, w których kontakt osobisty był ograniczony ze względu na obowiązujący w pierwszym kwartale 2020r. ogólnopolski lockdown. Analizując dane statystyczne należy stwierdzić, że największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowiły kobiety – ok. 73-74 % ogółu ofiar przemocy domowej. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie –ok. 14% oraz mężczyźni – ok. 11-12%

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Podkowa Leśna oparto się na następujących danych:

- sprawozdania z realizacji zadań własnych gminy oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będące w posiadaniu ośrodka pomocy społecznej, raporty dostępne w instytucjach zajmujących się zjawiskiem przemocy: komisariat policji, placówki oświatowe, GKRPA;

3.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany został po raz pierwszy Zarządzeniem Nr 12/2011 Burmistrza Miasta Podkowa Leśna z dnia 30 marca 2011 r.

Należy zaznaczyć, że zespoły interdyscyplinarne to przede wszystkim metoda pracy, która opiera się na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy w rodzinie.

Do zadań na poziomie wykonawczym, dotyczących konkretnej rodziny, zespół powołuje grupę roboczą, która pełni funkcję wspierającą. Realizuje ona działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie.

Rada Miasta w Uchwale NR 61/VI/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Tabela 1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Podkowie Leśnej w okresie 2018- 2020.

Źródło: dane OPS Podkowa Leśna.

	2018	2019	2020
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” w danym roku, w tym przez:	3	8	6
• Pomoc społeczną	0	2	3
• Policję	3	6	4
• Oświatę	0	0	0
• Ochronę zdrowia	0	0	0
Liczba wszczętych procedur NK w latach poprzednich i kontynuowanych w danym roku	1	1	0
Liczba zakończonych NK	3	9	5
Liczba rodzin objętych działaniami grup roboczych	3	8	7
Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	7	9
Liczba powołanych grup roboczych	3	6	6

W latach 2018 –2020 Podkowie Leśnej procedura Niebieskie Karty zakładana była głównie przez policję oraz pomoc społeczną.

Tabela 2. Ofiary przemocy w okresie 2018- 2020. Źródło: dane OPS Podkowa Leśna.

Niebieskie Karty	2018	2019	2020
Kobiety	3	8	7
Mężczyźni	0	0	0
Dzieci	0	0	5
Osoby starsze, niepełnosprawne	0	0	0

Z danych statystycznych zawartych w tabeli wynika, że zwykle osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie były kobiety.

Instytucjami świadczącymi pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Podkowie Leśnej są: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, Kurator sądowy, Placówki Oświatowe, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej.

Zakres działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, obejmuje m.in.:

- pomoc psychologiczną (edukacja na temat przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa poprzez działania skierowane na zatrzymanie przemocy, wsparcie psychologiczne),
- poradnictwo prawne

Dodatkowo w Ośrodku Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej można uzyskać pomoc w formie poradnictwa socjalnego udzielanego przez pracowników socjalnych (rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny, motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowanie do podjęcia leczenia specjalistycznego).

3.2 ANALIZA SWOT

	Pozytywne	negatywne
wewnętrzne	<p>mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • instytucje i specjaliści działający w obszarze przeciwdziałania przemocy • wzajemne wspieranie się i kompetencje pracowników różnych instytucji • realizacja procedury NK • nieodpłatne poradnictwo specjalistyczne • poradnictwo skierowane do dzieci i młodzieży • wsparcie rodzin poprzez usługę asystenta rodziny • oferta pomocy w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom • efektywna praca socjalna • poprawiający się wizerunek służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy • dobra infrastruktura lokalowa • współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo • zaangażowanie, współpraca profesjonalizm • działanie ZI i grup roboczych • wymiana doświadczeń i informacji, wspólne interwencje • większa świadomość społeczeństwa • systematyczne kształcenie - szkolenia interdyscyplinarne • kampanie społeczne • realizacja projektów/programów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<p>słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt mało ulotek dotyczących przeciwdziałania przemocy • niskie zaangażowanie systemu ochrony zdrowia w realizację NK • ograniczony dostęp do specjalistycznego wsparcia w stosunku do potrzeb • niewystarczająca koordynacja działań • łączenie różnych ról zawodowych przez jedną osobę • utrudniony kontakt z osobą stosującą przemoc • trudności z rozpoznawaniem zjawiska przemocy, mylenie konfliktów w rodzinie w sąsiedztwie, problemów przestępczości z problemem przemocy • niewystarczający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami • niewystarczający zakres wiedzy (co kto robi) o kompetencjach poszczególnych służb • przejmowanie roli wykonawczej należącej do innych podmiotów • syndrom wypalenia zawodowego
zewewnętrzne	<p>szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rodziny w środowisku • edukowanie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania przemocy • zwiększająca się świadomość społeczeństwa dotycząca przemocy w rodzinie oraz możliwości skutecznego przeciwdziałania przemocy • promowanie pozytywnych wzorców • realizacja programów profilaktycznych • wypracowanie jednolitego programu działania • wzmocnienie współpracy • rosnące kompetencje wszystkich pracowników służb i instytucji zaangażowanych w pomaganie rodzinom dotkniętym przemocą domową • możliwość pozyskania środków finansowych na realizację programów pomocowych 	<p>zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywanie procedury NK do spraw około rozwodowych • zachwiania etatowe w Policji, odchodzenie ze służby • nakładanie kolejnych zadań • brak stałego źródła finansowania działań członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej • zastraszanie ofiary

IV. Założenia oraz cele i zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

4.1 Założenia Programu

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje następujące obszary działań, skierowane do różnych odbiorców.

- 1) Działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) kierowane do ogółu społeczeństwa, a także osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie:
 - podejmowane w ramach profilaktyki,
 - ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólnie pozytywne wartości i styl życia,
 - zapobieganie przemocy w rodzinie.
- 2) Działania interwencyjne, skierowane do dwóch grup odbiorców:
 - osoby doznające przemocy – działania opiekuńcze,
 - osoby stosujące przemoc w rodzinie - działania pouczające i izolujące.
- 3) Działania wspierające, kierowane do ofiar przemocy:
 - psychologiczne,
 - pedagogiczne,
 - terapeutyczne i inne.
- 4) Działania korekcyjno-edukacyjne, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Program oparty jest na następujących zasadach:

- a) wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów, policji i sądów, innych środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i jej negatywnym następstwom,
- b) jawności działań podmiotów realizujących zadania programowe z poszanowaniem godności, tak ofiary, jak i sprawcy,
- c) szczególnej ochrony dzieci, zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie właściwej opieki i pielęgnacji, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Konsekwentna realizacja Programu pozwoli na właściwą organizację prac Zespołu Interdyscyplinarnego oraz powinna mieć wpływ na upowszechnienie wśród służb społecznych pracy przy zastosowaniu metody interdyscyplinarnej.

4.2 Cele Programu

4.2.1 Cel główny programu

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinach mieszkających na terenie miasta Podkowa Leśna oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

4.2.2 Cele szczegółowe programu

Cel główny programu będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do osób zagrożonych przemocą oraz stosujących przemoc
- 2) rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 3) rozwijanie kompetencji służb i osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Działania, sposoby realizacji, wskaźniki i harmonogram programu

CEL 1 zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do osób zagrożonych przemocą oraz stosujących przemoc				
Lp.	Działanie	Sposób realizacji	wskaźniki	Harmonogram realizacji/realizator
1.1.	Wzmacnianie współpracy i koordynacji działań lokalnych podmiotów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego 2. Systematyczna praca grup roboczych 3. Zamieszczanie informacji na stronie internetowej temat lokalnych podmiotów i osób udzielających wsparcia 	<p>liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>liczba spotkań grup roboczych</p> <p>liczba zamieszczonych informacji</p>	<p>2021-2025 - ZI</p> <p>2021-2025 - ZI</p> <p>2021-2025 – OPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoła, Przedszkole, GKRPA, ZI</p>

1.2.	Udzielanie i zapewnienie dostępu do systemu pomocy i wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających i zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie 2. Świadczenie pracy socjalnej ofiarom przemocy oraz osobom i rodzinom zagrożonym. 3. Włączenie tematyki dotyczącej przemocy w zajęcia opiekuńczo-wychowawcze 4. Prowadzenie i realizacja planu pomocy rodzinie doświadczonej przemocą w oparciu o grupy robocze 	<p>liczba osób korzystających z poradnictwa i ilość godzin</p> <p>liczba osób objętych pracą socjalną</p> <p>liczba osób objętych zajęciami</p> <p>liczba rodzin objętych indywidualnym planem pomocy w grupach roboczych</p>	<p>2021-2025 OPS</p> <p>2021-2025 OPS</p> <p>2021-2025 Szkoła, Przedszkole</p> <p>2021-2025 ZI</p>
1.3	Interwieniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty 2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 3. Motywowanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych 	<p>liczba sporządzonych formularzy „NK - A” przez poszczególne podmioty</p> <p>liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy z którymi przeprowadzono rozmowy</p> <p>liczba osób, które podejmą udział w programach</p>	<p>2021-2025 ZI</p> <p>2021-2025 ZI, GKRPA</p> <p>2021-2025 ZI,</p>

Cel 2 Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	wskaźniki	Termin realizacji/realizator
2.1.	Poszerzenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat zjawiska przemocy, przyczyn i skutków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) 2. zakup i dystrybucja materiałów z zakresu problematyki przemocy 3. udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach 4. Edukowanie mieszkańców poprzez prowadzenie spotkań, pogadanek prelekcji 5. Współpraca z Klubem Seniora w zakresie edukacji osób starszych na temat zjawiska przemocy i przysługujących im praw 6. Monitorowanie zjawiska 	<p>liczba rozprawdzonych materiałów</p> <p>liczba zakupionych i rozprawdzonych materiałów</p> <p>nazwa i liczba kampanii</p> <p>liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych</p> <p>liczba przeprowadzonych działań skierowanych do osób starszych</p> <p>coroczne sprawozdanie ZI</p>	<p>2021-2025 – OPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoła, Przedszkole, GKRPA, ZI</p> <p>2021-2025 – OPS</p> <p>2021-2025 – OPS, Policja, Służba Zdrowia, Szkoła, Przedszkole, GKRPA, ZI</p> <p>2021-2025 – OPS, Policja, Szkoła, ZI</p> <p>2021-2025 – OPS, Policja, Służba Zdrowia, ZI</p> <p>2021-2025 ZI</p>
2.2	Promowanie i realizowanie efektywnych sposobów nabywania umiejętności społecznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją, umiejętnością rozwiązywania konfliktów, budowania własnej wartości 	liczba przeprowadzonych warsztatów i liczba uczestników	2021-2025 Szkoła, Przedszkole,
2.3	Promowanie i realizowanie działań wspierających rozwój prawidłowych metod wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów 	liczba przeprowadzonych warsztatów i liczba uczestników	2021-2025 Szkoła, OPS

CEL 3 rozwijanie kompetencji służb i osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
	Zadanie	Sposób realizacji	wskaźniki	Termin realizacji/realizator
3.1	Podniesienie wiedzy i umiejętności różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy i udzielających wsparcia w sytuacji przemocy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie, finansowanie i udział w szkoleniach i konferencjach dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład zespołu jak również innych służb, instytucji i organizacji bezpośrednio stykających się z przemocą. 2. Organizowanie i finansowanie udziału w szkoleniach nauczycieli, pedagogów szkolnych i przedszkolnych, promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy. 	<p>liczba szkoleń wydatkowana kwota liczba przeszkolonych osób</p> <p>liczba przeszkolonych nauczycieli, pedagogów szkolnych i przedszkolnych</p>	<p>2021-2025 OPS, ZI</p> <p>2021-2025 Szkoła, Przedszkole, ZI</p>

V. Realizatorzy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Realizatorami programu są:

- 1) Burmistrz Miasta Podkowa Leśna,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Kuratorzy sądowi,
- 5) Komisariat Policji,
- 6) Szkoły i inne jednostki organizacyjne wymienione w ustawie o systemie oświaty,
- 7) Placówki ochrony zdrowia,
- 9) Organizacje pozarządowe.

VI. Adresatami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Podkowie Leśnej są:

- 1) rodziny i osoby bezpośrednio dotknięte zjawiskiem przemocy: doświadczające przemocy, stosujące przemoc jak również świadkowie przemocy,
- 2) mieszkańcy Podkowy Leśnej w tym grupy, rodziny, i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Działania określone w programie realizowane są przez Zespół Interdyscyplinary oraz podmioty, o których mowa w art.9 ust 3 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

VII Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w mieście Podkowa Leśna są:

- 1) środki własne gminy:
 - a) środki będące w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) dotacje celowe na realizację programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII Zasady monitorowania programu oraz weryfikowania jego założeń

Monitoring będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość z realizacji programu składaną przez podmioty zaangażowane w realizację programu. Sprawozdanie jest składane Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego do 15 lutego danego roku. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca przedkłada sprawozdanie z realizacji programu Burmistrzowi Miasta Podkowa Leśna.

IX Oczekiwane efekty programu

Przewidywane rezultaty programu:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych,
- 2) zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie,
- 3) podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy,
- 4) zwiększenie dostępności pomocy osób doznających przemocy i stosujących przemoc,
- 5) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla miasta Podkowa Leśna na lata 2021–2025, stanowiący załącznik do projektu uchwały, zwany dalej "Programem", zakłada kontynuację zadań realizowanych przez miasto Podkowa Leśna w latach 2015-2020, określonych Uchwałą Nr 65/XV/2015 Rady Miasta Podkowy Leśnej z dnia 29 października 2015 r w sprawie uchwalenia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015-2020. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest programem wieloletnim i zakłada realizację zadań tożsamyh z celami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Podkowa Leśna na lata 2017-2027, której jednym z celów jest wzmocnienie trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne. Program dla Miasta Podkowa Leśna wpisuje się także w realizację celów regionalnych i krajowych dokumentów strategicznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierownik Ośrodka Pomocy
Społecznej w Podkowie
Leśnej

Edyta Żaczkiewicz